

ORION

JUHLASARJA

8.9.-4.10.2017

ELOKUVATEATTERI
ORION

ESIPUHE 4

NÄYTÖKSET	PVM	KLO	MODERAATTORI	
Avajaisnäytös: MELANCHOLIAN 3 HUONETTA	8.9.	19	Reetta Aalto	5
TOISINKERTOJAT	9.9.	10-12	Pia Tikka	6
ANIMAATIO	9.9.	12-13.30	Heikki Jokinen	8
DOKUMENTTIELOKUVA 1	9.9.	14.15-16.30	Jouko Aaltonen	13
VIDEO- JA MEDIATAIDE	10.9.	10-11.30	Minna Tarkka	15
DOKUMENTTIELOKUVA 2	10.9.	12-14	Riikka Pelo	18
LYHYET FIKTIOT	10.9.	14-15.30	Saara Cantell	19
KOKEELLISEN ELOKUVAN ERIKOISNÄYTÖS	27.9.	17	Tytti Rantanen	22
DOKUMENTTIELOKUVAN ERIKOISNÄYTÖS 1	30.9.	16.30	Mete Sasioglu	26
DOKUMENTTIELOKUVAN ERIKOISNÄYTÖS 2	4.10.	17	Jouko Aaltonen	27

NÄYTÖKSISSÄ PAIKALLA TEKIJÄVIERAITA.

Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus AVEK perustettiin 30 vuotta sitten, keväällä 1987 tekijänoikeusjärjestö Kopioston yhteyteen. Siitä lähtien se on tehnyt tekijänoikeusvaroin merkittävää, mutta julkisuudessa vähän näkyvää työtä suomalaisen dokumentti- ja lyhytelokuvan sekä mediataiteen hyväksi.

AVEK on rahoittanut kolmella vuosikymmenellä paria tuhatta elokuvaa sekä mediataiteen teosta. Sen avarakseinen tukitoiminta on mahdollistanut riskejä kaihtamattoman ja uutta etsivän toimintakulttuurin niin audiovisuaalisten taiteiden kentällä kuin digitaalisten sovellustenkin tuotannoissa. Tekijätaustaisten tuotantoneuvojen asiantuntijuuteen perustuvassa tukipolitiikassa korostuu monimuotoisuus sekä avoimuus kulttuurisille muutoksille ja uusille avauksille. Yksityisen kopioinnin hyvitysmaksusta kertyvä tuki on vahvistanut audiovisuaalisen taiteen asemaa ja olosuhteita kotimaassa. Se on osaltaan siivittänyt lukuisia taiteilijoita ja tekijöitä kansainväliseen menestykseen.

Orionin juhlaiviikonloppuna 8.–10.9.2017 nähdään laaja kattaus AVEKin tukeman suomalaisen lyhyt-, animaatio- ja dokumentaarisen elokuvan parhaimmistoa unohtamatta mediataiteen ja kokeellisen elokuvan helmiä. Tekijäkeskusteluita johdattelevat mm. ohjaajat **Reetta Aalto**, **Jouko Aaltonen**, **Saara Cantell** ja **Pia Tikka** sekä kirjailija **Riikka Pelo** ja elokuvatuottaja **Mete Sasioglu** sekä asiantuntijat **Heikki Jokinen**, **Tytti Rantanen** ja **Minna Tarkka**.

Suomalaisten dokumentaristien nousu 1980-luvun lopulta alkaen maailman dokumentaarisen elokuvan eliittiin linkittyy vahvasti AVEKin toimintaan. Ilman kolmikantais-ta tukipolitiikkaa (Suomen elokuvasaatiö, YLE, AVEK) olisimme montaa mestarillista pitkää dokumenttielokuvaa vailla. Juhlasarjan avaa **Pirjo Honkasalon** jo klassikoksi muodostunut *Melancholian 3 huonetta* (2004).

Vanhempia dokumenttielokuvia ei näe enää juuri missään. AVEK-sarjassa esitetään viikonlopun aikana 1990-luvun palkittuja, harvoin nähtyjä mestariteoksia, kuten **Kanerva Cederströmin** *Kaksi enoa* (1991), **Susanna Helken & Virpi Suutarin** *Valkoinen taivas* (1998) ja **Tahvo Hirvosen** *Tino* (1994). 2000-luvun taiteellista dokumenttia edustaa **Georg Grotenfeltin** *Anteckningar från den vita staden* (2011).

Myös suomalaisen animaatioelokuvan voidaan nähdä nousseen kukoistukseensa viimeistään 1990-luvun aikana. Omaääniset auteur-ohjaajat sekä viime vuosina myös uudet tekijäkollektiivit ovat nostaneet lajityypin

marginaalista eturiviin ja vakavasti otettavaksi taiteellisen ilmaisun muodoksi. Näytöksen elokuvissa – **Katariina Lillqvistin** ja **Milla Moilasen** elokuvista **Jan Anderssonin**, **Katja Ketun** ja **Kaisa Penttilän** teoksiin – piirtyy suomalaisen animaation melankolia ja anarkistisuus.

Lyhyt fiktioelokuva on todellinen kuninkuuslaji, ei pelkkä harjoitustyö matkalla kohti pitkää elokuvaa. Lyhytelokuva on aiheensa tiivistyksen ohella kerroksellinen ja tulkinnoille tilaa antava, jonkinlainen novellin visuaalinen vastine. Lyhytelokuvanäytöksessä sunnuntaina nähdään useita harvoin esitettyjä mestarillisia lyhäreitä.

”Toisinkertojat”-näytös taas esittelee elokuvia tekijöiltä, joita yhdistää elokuvan ilmaisullisten mahdollisuuksien tinkimätön tutkiminen juonellisen kerronnan tuolla puolen. Kuten **Ilppo Pohjolan** *P(1)ain Truth* (1993) sekä **Hannes Vartiaisen** ja **Pekka Veikkolaisen** *Erään hyönteisen tuho* (2010) osoittavat, lyhytelokuva on aina mahdollistanut lajirajojen radikaalin ylittämisen ja uusien ilmaisutapojen löytämisen.

AVEK on ollut sylikummina suomalaiselle mediataiteelle sen ensi askelista saakka. Se on kulkenut yhtä jalkaa eturintamassa myös digitaalisen aikakauden tekijäsukupolvien kanssa. Mediataiteen tuki on toiminut koelaboratoriona vireälle, uusia esitysmuotoja synnyttävälle alalle, jonka elimellisenä osana ovat videoteosten ja kokeellisten elokuvien lisäksi interaktiiviset teokset, erilaiset ääniinstallaatiot, kokeellinen elektroniikka, mobiili- ja internetteokset tai kaupunkitilaan sijoittuvat tapahtumaluontoiset projektit.

Orionin elokuvateatteriohjelmistoon on valikoitunut kaksi teemanäytöstä valkokankaalla esitettävistä teoksista. Alan pioneerien, kuten **Marikki Hakolan**, **Eija-Liisa Ahtilan** ja **Maria Ruotsalan** uralta nähtävillä on muun muassa varhaisia videoteoksia kuten *Stilleben - Milena's Journey* (1989) ja *Esineiden luonto* (1987). Myöhemmin syksyllä esitysvuorossa ovat kokeellisen elokuvan klassikot, **Juha Van Ingenin** (*Dis*) *intergratorista* (1992) **Mika Taanilan** *Fysikaaliseen renkaaseen* (2002) sekä niiden rinnalla mm. elokuvan tulevaisuuden viittova **IC-98:n** *Archipelagos*. *Navigating the tides of time* (2013) elokuvainstallaation valkokangasversio.

Riikka Pelo ja Ville Suhonen

Yhteistyössä Risto Jarva -seura ja Kansallinen audiovisuaalinen instituutti
Kiitos Mika Taanilalle ideasta!

Melancholian 3 huonetta

(2004)

ohjaus, käsikirjoitus ja kuvaus Pirjo Honkasalo
leikkaus Niels Pagh Andersen, Pirjo Honkasalo
äänisuunnittelu Martti Turunen
musiikki Sanna Salmenkallio
tuotanto Millennium Film Oy / Kristiina Pervilä, Baabeli Ky / Pirjo Honkasalo
106 min.

Termin melankolia voi määritellä selittämättömäksi surumielisyydeksi. Pirjo Honkasalon upeasta dokumentista tämä tunnelma välittyy viiltävällä tavalla. Hylättyjen lasten hiljaisen tuskan katsominen on satuttavaa.

Dokumentti jakautuu kolmeen lukuun tai ”huoneeseen”. Ensimmäisen osan pääosassa ovat pietarilaisen Krons-tadtin sotilasakatemiaan pojat, joista monilla on taustalla vaikeat olosuhteet. Toisessa mustavalkoisessa jaksossa kuvataan sodan jaloissa elävien lasten kärsimystä Tšetšenian pääkaupungin Groznyin raunioissa. Lopuksi siirrytään rajan taakse Ingušiaan. Siellä sijaitsee orpokoti, jonne on sijoitettu Groznyin katulapsia.

Honkasalo ei tee reportaasia, mutta ei myöskään jätä vii-pyilevän runollista kuvakerrontaa täysin avoimeksi. Sodan vaikutus lapsiin tulee esiin ilman alleviivaamista.

Sotilasakatemiassa pojat ovat vielä viattomia. He kirjoittavat runoja ja ompelevat pehmoleluja. Aikuiset venäläis-sotilaat taas ovat tehneet raakaa seksuaalista väkivaltaa orpokodin nuorelle tytölle. Iloton lapsi katsoo kaukaisuuteen ja taustalla kuuluvat taistelun äänet.

Tärkeässä kertovassa roolissa Honkasalon mestariteoksessa on myös Sanna Salmenkallion kuin itkuvirtenä kulkeva musiikki. (OL)

TOISINKERTOJAT

LA 9.9. KLO 10

P(I)ain Truth

(1993)

ohjaus ja käsikirjoitus: Ilppo Pohjola
kuvaus Arto Kaivanto
äänisuunnittelu Pekka Karjalainen, Kauko Lindfors, Seppo Vanhatalo
leikkaus Heikki Salo
animaatio Seppo Rintasalo
musiikki Glenn Brancan
näyttelijät Leea Klemola, Piia Lehmuskallio, Rudi, Ilari Nummi
tuotanto Kristallisilmä Oy / Ilppo Pohjola
15 min.

Sukupuolenkorjausprosessi ei ole helppo eikä kivuton sarja muutoksia, mutta Ilppo Pohjola antaa sille näyttävän elokuvallisen muodon teoksessaan P(I)ain Truth (1993). Kokeellinen dokumenttielokuva kuljettaa symbolistisessa ja musiikkivideomaisessa kerronnassaan transmies Rudin tarinaa. Kokemukset ovat henkilökohtaisia, mutta kuviin ladatut tunteet laajentavat ne yksityisistä jaettaviksi: yhteisön rangaistus ja lapsen häpeä; yritykset muuntaa ei-toivottua kehoa teippaamalla rinnat; lomakkeet ja laitostaminen.

Totuus on onneksi muutakin kuin tuskaa. Se on myös aukeavan ruusun hehkua ja liljojen verevää uhmaa. Uusi keho antaa uuden mahdollisuuden jo ennestään koetulle seksuaalisuudelle. Glenn Brangan paikoin aggressiivinenkin musiikki rauhoittuu seestyneempään tunnelmaan, kun uusi mies ottaa haltuun Yrjönkadun uimahallin altaan. Vesi on elämän ja syntymän elementti. Kun kohtaukseen yhdistyy kuva kohdussa kellivästä sikiöstä, voi vain toivoa, että Rudia seuraavien transsukupolvien elämään ei liittyisi ylimääräistä yhteiskunnan tuottamaa tuskaa yksilön omien kasvukipujen lisäksi. (TR)

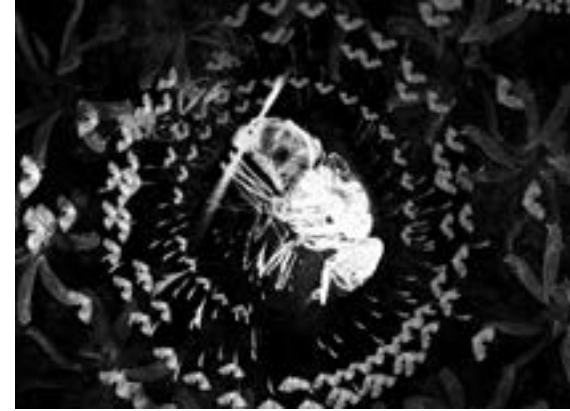
Hyper Sensitive

(1993)

ohjaus ja käsikirjoitus Maria Ruotsala
kuvaus Jaanis Kerkis
leikkaus Ulrika Encckell
äänisuunnittelu Jaakko Nousiainen
tuotanto LCPDT / Haim Bresheeth, Filminor Oy / Mika Ritalahti
42 min.

Maria Ruotsala saatetaan muistaa parhaiten Kreetta Onkelin romaaniin perustuvan kolmiosaisen TV-elokuvan Ilonen talo (2006) ohjaajana. Ruotsala on kuitenkin monialaisesti lahjakas taiteilija, joka ehdittiin jo ennen elokuva-alan opintojaan valita Vuoden nuoreksi taiteilijaksi vuonna 1990 yhdessä Eija-Liisa Ahtilan, Jarmo Kurjen ja Juha Saitaojan kanssa. Ruotsala opiskeli elokuvaohjaajaksi Lontoossa, ja Hyper Sensitive on kuvattu Pohjois-Yorkshiren jylhissä maisemissa, jotka miellyttänevät monen brittisarjojen ystävän silmää.

Kiinteistönvälittäjä Kane Blythe saapuu arvioimaan rikkaan leskirouvan omaisuutta myyntiä varten. Rouva osoittautuu tulokkaan nuoruuden rakastetuksi, mutta miehen eteen kirjaimellisesti lankeava tytär Josephine vasta saakin tämän pään sekaisin. Vaan onko rakkaus tälläkään kertaa kliseisten sulosanojen veroinen? Jyrkkäkontrastinen mustavalkokuvaus tuo tuulahduksen Ranskan uutta aaltoa Yorkshiren nummille. (LH)

Erään hyönteisen tuho

(2010)

ohjaus, käsikirjoitus, kuvaus, animaatio ja leikkaus Hannes Vartiainen ja Pekka Veikkolainen
äänisuunnittelu Olli Huhtanen
musiikki Joonatan Portaankorva
tuotanto Pohjankonna Oy / Hannes Vartiainen ja Pekka Veikkolainen
7 min.

Pekka Veikkolainen ja Hannes Vartiainen saivat jo ensimmäisellä lyhytelokuvallaan Hanasaari A (2009) Risto Jarva -palkinnon Tampereen elokuvajuhlilla. Parivaljakon toinen teos Erään hyönteisen tuho jatkoivat samalla taiteellisesti ja teknisesti kunnianhimoisella linjalla. Elokuva on rakennettu ullakoilta, vajoista, ikkunalaudoilta ja hämähäkinseiteistä kerätyistä kuolleista hyönteisistä, jotka on herätetty viimeiseen tanssiin eri animaatiotekniikoiden avulla.

Mitä kitiinisen kuoren sisällä liikkuu kuoleman hetkellä? Sitä emme tiedä, mutta Erään hyönteisen tuho näyttää meille eräänlaisen urbaanin metafysisen limbus-tilan, jossa hyönteisen kohtalon tango nivoutuu luonnon kierto-kulun vääjäämättömään marssiin.

Erään hyönteisen tuho oli vuonna 2011 eniten kansainvälisiä festivaaleja kiertänyt kotimainen lyhytelokuva; se esitettiin pelkästään tuona vuonna jopa 43 kansainvälisellä festivaalilla. Jotain animaation taidokkuudesta kertonee sekin, että elokuva nähtiin myös Loikka-tanssielokuvafestivaalin ohjelmistossa. (LH)

Waste no. 2 Wreck

(2016)

ohjaus Jan Ijäs
kuvaus Ville Piippo
äänisuunnittelu Svante Colérus
leikkaus Okku Nuutilainen, Jan Ijäs
musiikki Matti Ahopelto
tuotanto Visiokolmio Oy
10 min.

Hylky (2016) on toinen osa Jan Ijäsen seitsenosaiseksi täydentyvästä Jäte-sarjasta. Sarjassa Ijäs tutkii, miten yhteiskunnan ja historian myllerryksessä kerran arvokas muuttuu joskus yllättävienkin käännteiden seurauksena jätteeksi – ja mahdollisesti uudelleen arvokkaaksi. Hylky on rauhallinen mutta tarkkanäköinen ajankuva paratiisimaisesta Lampedusan lomasaaresta, josta viime vuosien pakolaiskriisin myötä on tullut pelastus- ja siirtolaisveneiden hautausmaa. Kuvat väistävät eksploitaation: hädänalaisten ihmisten sijaan ne taltioivat haaksirikkoutuneita aluksia saaren idyllisten näkymien lomassa. Jos ihmishahmoja on näkyvissä, he ovat rantavedessä aikaa viettäviä turisteja, joita kuvataan kaukaa ylailmoista.

Kiihkoton voice-over tuo esiin länsimaisen kulutusyhteiskunnan empatiakyvyttömyyden hädän edessä: Tripadvisor-sivustolta poimituissa suosituksissa keuhutaan kyllä kristallinkirkasta vettä ja hyviä snorklausnäkyviä mutta huomautetaan, että pakolaiskriisi on hieman kiusallinen ilmiö, joka rikkoo lomailijoiden rauhan. Yksien tragedia on toisten kauneusvirhe. (TR)

ANIMAATIO

LA 9.9. KLO 12

Rieku ja Raiku pimustavat baarilla

(1995)

ohjaus Tomi Riionheimo ja Hannu Lajunen
käsikirjoitus Jari Lehikoinen
kuvaus ja leikkaus Petri Rossi
animaatio Hannu Lajunen
äänisuunnittelu Juha Antti-Poika
musiikki Lauri Hannu
1,5 min.

Rieku ja Raiku: Ensikänni

(1998)

ohjaus Tomi Riionheimo ja Hannu Lajunen
käsikirjoitus Jari Lehikoinen
animaatio Hannu Lajunen
kuvaus Petri Rossi
äänisuunnittelu Pekka Karjalainen
musiikki Lauri Hannu
1,5 min.

Rieku ja Raiku: Orpopoikien jouluaatto

(1998)

ohjaus Tomi Riionheimo ja Hannu Lajunen
käsikirjoitus Jari Lehikoinen
kuvaus ja leikkaus Petri Rossi
animaatio Hannu Lajunen
äänisuunnittelu Pekka Karjalainen, Kauko Lindfors
musiikki Lauri Hannu
2,5 min.

Jari Lehikoisen kirjoittamat ja Tomi Riionheimon piirtämät Rieku ja Raiku sarjakuvat kertovat kahdesta kukkopojasta, jotka usein ajautuvat mieron tielle. Riekut ja Raikut parodioivat loppusointuloruilua myöten Mika Waltarin kirjoittamia ja Asmo Alhon piirtämiä opettavaisia Kieku ja Kaiku -sarjakuvia.

Sarjakuvien ohella 1990-luvun lopulla tehtiin myös 15 Rieku ja Raiku -animaatioita. Niistä kolme esitetään tässä sarjassa. Ensimmäisessä mustavalkoisessa pätkässä kaksikko epäonnistuu naistenkaadossa baarissa ja toinen kertoo monille tutun tarinan ensikännistä. Kolmannessa, Orpopoikien jouluaatossa tavoitetaan pintaa syvempiä tasoja, kun Ismo Alanko laulaa suomalaisen miehen melankoliasta ja yksinäisyydestä.

Riekun ja Raikon idea on yksinkertaisuudessaan nerokas. Selkeä kaksiolotteinen grafiikka toimii mainiosti myös par minuuttisissa animaatioissa. Kyse ei ole mistään yhden vitsin kierrätyksestä, vaan esimerkiksi Ensikänni-leffan maitolavaidylli on linkki menneeseen. Tutun miehen mallin oppivat kukkopojatkin. "Isän virheet toistuu pojassa. Kukko sammuneena makaa ojassa." (OL)

Lihaa

(1990)

ohjaus, käsikirjoitus ja kuvaus Heini Kauppinen
animaatio Jeff Goldner, Heini Kauppinen
ääni Dave Hunt
musiikki Steve Beresford
tuotanto Heini Kauppinen / TAIK
6 min.

Heini Kauppisen animaatio potkii munille. Konkreettisesti. Kuusiminuuttisen aikana naisfiguuri saa kuulla kunniansa falliselta hahmolta. Sukupuolten välisen sodan hahmot pelkistyvät sukupuolielimiksi. Myös äitiys saa kyytiä, kun vauva iskee hampaansa armottomasti äitinsä rintoihin. Lopussa naishahmo kokee jumalallisen kosketuksen ja pikkupippeli joutuu vetämään kypärän päähänsä.

Sovinismi oli pinnalla Lihaa-animaation valmistumisen aikaan vuonna 1990. Silloin Tupolevin veljeksiksi tituleeratut työmarkkinajohtajat lähettivät tasa-arvoasiain neuvottelukunnan erikoistutkija Marianne Laxénille niin sanotun kikkelikortin. Nykyaika ei ole yhtään vapaampi vihapuheesta tai kiusanteosta. Kauppisen animaatio on vastaveto soviniemille, eikä naishahmon voimaannuttavassa vastaiskussa pyydellä anteeksi. (OL)

Kamarihaikara

(1993)

ohjaus ja käsikirjoitus Katariina Lillqvist
kuvaus Vladimir Malik
Animaatio Jan Klos, Jiri Látal
äänisuunnittelu Jukka Kaitala
leikkaus Katariina Lillqvist
musiikki The Klezmorim
lavastus Minna Soukka
tuotanto Osuuskuunta Camera Cagliostro, YLE TV2, Kratky Film
9 min.

Mestarillisen nukkeanimaattori Katariina Lillqvistin Kafka-trilogian toinen osa kertoo hissikuilun konehuoneessa elelevästä vanhojen kirjojen kauppiasta, joka eräänä päivänä löytää pöydältään valtavan, hehkuvan ja värisävän haikaranmunan. Kirjakauppias ottaa munasta kuoriutuvan poikasen siipiensä suojaan, vaikka se vaatii uhrauksia. Vähitellen huoneen kirjapinot vaihtuvat kalanruotoihin. Tilannetta seuraavat suojea kalakauppias sekä uteliaina naapureina valtava silmämuna, nenä ja korva.

Lillqvistin persoonallisen animaatiotyylin ja kafkamaisen absurdiuden yhdistelmä kietoo katsojan synkkään unenomaisuuteen. Lillqvistin kolkossa maailmassa on kuitenkin tilaa syville tunteille. Muun muassa Annecyn animaatiofestivaalilla nähty lyhytelokuva on kaunis ja karu kertomus uhrauksista unelman eteen. Nerokas animaatio palkittiin muun muassa Krakovassa, Montrealissa, Nordisk Panoramassa (1994) ja Chicagossa (1995). (MO)

Dual
(1999)

ohjaus, käsikirjoitus ja animaatio Milla Moilanen
kuvaus Pentti Keskimäki
leikkaus Raimo Uunila
ääni Epa Tamminen
näyttelijä Markku Peltola
tuotanto GnuFilms Oy / Anna Heiskanen, Kimmo Helistö,
Tero Jartti
3 min.

Milla Moilanen on työskennellyt elävien kuvien parissa vuodesta 1987 lähtien. Hän on toiminut taiteilijana, graafikkona ja valokuvaajana. Moilanen on myös tehnyt useampia kokeilevia lyhytelokuvia. Vuonna 1999 valmistunut Dual on määritelty animaatioksi, mutta oikeastaan kokeileva työ hakee merkityksiään paljon laajemmasta kentästä kuten Moilasan muutkin työt.

Tarina kertoo Markku Peltolan näyttelemästä miehestä, joka joutuu kamppailuun oman varjonsa kanssa. Musta-valkoisen elokuvan tyyli tuo mieleen saksalaisen ekspresionismin vääristyneet mittakaavat sekä valon ja varjon dramatiikan. Samanlaista kokeilevaa animaatiotekniikka on käytetty paljon myös musiikkivideoissa. Kun Dualia katsoo vuonna 2017, olisi houkuttelevaa nähdä yhteys jopa David Lynchin uuden Twin Peaksin villeimpiin jaksoihin.

Elokuvan musiikkiraidalla svengaa Larry and The Lefthanded. (OL)

Eläköön markkinatalous
(2001)

ohjaus, käsikirjoitus, kuvaus ja animaatio Christian Lindblad
äänisuunnittelu Risto Iissalo
musiikki B.B. Lindström
näyttelijät Ville Virtanen
tuotanto LR Film Productions Oy
14 min.

Kete on vihainen ja pettynyt yhteiskuntaan, kansanedustajiin ja koko systeemiin. Pieni yksiö täyttyy kirasanojen värittämästä avautumisesta. Rosoisen realistinen animaatio ryömii iholle, kun työtön Kete alkaa avautua katsojalle. Tuli potkut, ja kaikkien kurssien ja jonottamisten jälkeenkin Kete ei kelpaa mihinkään. Taustalla radiossa rauhallinen uutistenlukija kertoo YT-neuvotteluista ja odotettua huonommista tuloksista. Pienessä huoneessa vastakkain asettuvat säästötoimenpiteiden vuoksi elämässään syrjään työnnetty ihminen ja markkinatalous.

Christian Lindbladin Eläköön markkinatalous! palkittiin Tampereen elokuvajuhlilla parhaana alle 30-minuuttisen elokuvana vuonna 2002. Lindbladin animaatio naurattaa ja surettaa osuvilla havainnoillaan. Lyhytelokuva on helposti lähestyttävä yhdistelmä tärkeää yhteiskunnallista kannanottoa, taidokasta animaatiota ja riemastuttavaa monologia. Elokuva toimii myös aina yhtä tärkeänä muistutuksena siitä, että tulostavoitteiden, tilastojen ja lukujen taakse kätkeytyy aitoja ihmiskohtaloita. (MO)

Lentoposti
(2002)

ohjaus käsikirjoitus leikkaus Kaisa Penttilä
animaatio Kaisa Penttilä, Pekka Korhonen
kuvaus Ville Penttilä
äänisuunnittelu ja musiikki Sakari Salli
näyttelijät Aarre Karén, Kaisa El Ramly
tuotanto Edith Film Oy / Liisa Penttilä
14 min.

Kuvataiteilija Kaisa Penttilä kuuluu nykyhetken keskeisiin kotimaisiin animaationtekijöihin. Lentoposti on hänen tunnetuimpia töitään. Se on palkittu niin kotimaassa kuin ulkomaillakin, muun muassa Tampereen elokuvajuhlilla ja Viareggion EuropaCinema-festivaalilla Italiassa.

Stop motion -tekniikalla toteutettu Lentoposti kertoo vanhasta miehestä, joka on haaksirikkoutunut viskilastin kanssa autiolle saarelle. Enemmän kuin pelastusta hän odottaa seuraa. Mielessä on tietty unelmien nainen, mutta saarelle kyhätyn mökin ovesta astuu sisälle odottamaton vieras.

Lentoposti on hirtehisen hauska pikkutarina, joka sanoo lyhyessä ajassa paljon. Se on elokuva unelmista ja niiden toteutumattomuudesta, mutta samalla myös jääräpäisestä uskosta omiin haaveisiin silloinkin, kun tilanne näyttää toivottomalta. Elokuvan yksinäinen saari on kuin suomalaisen hulluuden mielenmaisema. (HWR)

Nenäliinoja myytävänä
(2003)

ohjaus ja käsikirjoitus Jan Andersson
kuvaus Anna Cadia, Jan Andersson, Tero Toivanen, Christer Lindström
animaatio Jan Andersson, Christer Lindström, Tero Toivanen, Leena Jääskeläinen, Kim Helminen, Marko Leinonen
leikkaus Jan Andersson, Ykä Järvinen
ääni Pirkko Tiitinen, Anne Tolkkinen
musiikki Cleaning Women
tuotanto Indie Films Oy / Tomi Riionheimo
16 min.

Vuonna 2003 valmistuneen Nenäliinoja myytävänä -animaation jälkeen ohjaaja-käsikirjoittaja Jan Andersson on jatkanut monipuolisen kokeilevalla linjalla. Filmografiasta löytyy stop motionia, pala-animaatiota tai vaikkapa pikseliaatiota. Lisäksi on syntynyt myös paljon animaatiota mainoksiin. Näyttävä kokeilevuus paistaa myös nukke-, piirros- ja 3D animaatiotekniikoita yhdistelevästä Nenäliinoja myytävänä -elokuvasta.

Tarina kertoo pojasta, jonka isä on jäänyt leskeksi. Poika yrittää saada toimeentuloa myymällä nenäliinoja. Eräänä päivänä kolme nuhaista mummoa maksaa liinat väri-liiduilla. Liidut saavan isän raivoihinsa, mutta avaavat pojalle reitin mielikuvituksen maailmaan.

Teknisesti elokuva on poikkeuksellisen taitavasti toteutettu. Kamera liikkuu villisti ja osoittaa samalla tekijän taidokkuuden. Dialogi esitetään puhekuplilla. Kokonaisuus on suomalaisen animaation historiassa poikkeuksellisen näyttävä.

Cleaning Womenin kotitalousvälinemusiikki tukee kerontaa mainiosti. (OL)

The Easy Writer

(2004)

ohjaus Katja Kettu
 käsikirjoitus Priit Pärn
 animaatio Katja Kettu, Ülle Metsur, Tatu Pohjavirta, Mark Stähle
 äänisuunnittelu Salla Hämäläinen
 leikkaus Anne Lakanen
 musiikki Kaspar Jancis
 tuotanto Pettufilmi Oy / Tahvo Hirvonen, Eesti Joonisfilm
 11 min.

Kirjoittamisella voi olla ihmeellinen voima: muutamalla kirjoituskoneen painalluksella kirjailija voi luoda kokonaisia maailmoja ja ihmisiä. The Easy Writer -lyhytelokuvassa kirjoittaja hallitsee sanoillaan miehiä ja pakottaa nämä rakastajikseen. Toden ja fiktion väliset rajat häilyvät kirjoittaessa, mutta miten käy, kun taiteilija luo jotain itseäänkin vahvempaa?

Sittemmin merkittävän kirjailijanuran luoneen Katja Ketun esikoisohjaus on virolaisen mestarianimaattori Priit Pärnin käsikirjoittama. Samaan aikaan repäisevä ja melankolinen lyhytanimaatio toimii myös vaikuttavana metaforana taiteilijaidentiteetille, luomisprosessille ja itsensä uudistamiselle. Ketun karunkaunis animaatiotyöli sykkähdyttää, kun herkät viivat ja vahvat värit antavat sydämen niin ankeuden kuin himonkin hetkille. (MO)

DOKUMENTTIELOKUVA 1

LA 9.9. KLO 14:15

Valkoinen taivas

(1998)

ohjaus, käsikirjoitus ja leikkaus Susanna Helke ja Virpi Suutari
 kuvaus Tuomo Virtanen
 äänisuunnittelu Olli Huhtanen
 musiikki Sanna Salmenkallio
 tuotanto Kinotar Oy / Lasse Saarinen
 54 min.

Susanna Helke ja Virpi Suutari nousivat koko kansan tietoisuuteen nuorten kainuulaisten miesten paikallaan junnaavaa elämää taltioineella Joutilaat-dokumentillaan. Sitä ennen yhteistyönä syntyi tämä harvemmin nähty dokumenttiessee, joka kuvaa elämää Kuolan niemimaalla nikkelikombinaatin varjossa.

Henkilöiden puheissa ja viipyilevästi liukuissa kuvissa luonto kuolee ja ihmiset saavat oireita. Mieleen tulevat Andrei Tarkovskin Stalkerin maisemat. Silti elokuva ei suoraan kritisoi raskaan teollisuuden toimia, vaan fokukseen nousevat elämäänsä elävät ihmiset. Neuvostohenkissä betonilähiössä yksi perhe yrittää olla onnellinen.

Molemmat dokumenttiohjaajat ovat jatkaneet elokuvien tekemistä tunteella ja taidolla. Suutari on saanut aidon kosketuksen ihmisiin esimerkiksi metsästyksen lumoa kuvaavassa Eleganssissa (2015), Jussi-palkitussa puutarha-dokumentissa Eedenistä pohjoiseen (2014) ja Joutilaiden henkisessä sisarteoksessa Hiltonissa! (2014). Helke taas on viimeksi tehnyt hienon nuorten amerikkalaisten homojen syrjäytymiskuvauksen American Vagabond (2013). Vuonna 2017 on kiinnostavaa katsoa kuinka hallittua kaksikon ilmaisu oli jo parikymmentä vuotta sitten ensimmäisessä pitkässä dokumentissaan. (OL)

Tino

(1994)

ohjaus ja kuvaus Tahvo Hirvonen
 käsikirjoitus Tahvo Hirvonen ja Anne Lakanen
 leikkaus Anne Lakanen
 ääni Niko Paakkunainen
 tuotanto Pettufilmi Oy / Tahvo Hirvonen
 30 min.

Vuonna 1995 Tampereen lyhytelokuvafestivaaleilla kotimaisen sarjan pääpalkinnon voittanut Tahvo Hirvosen dokumentti on autenttista katsottavaa. Sen päähenkilö on suomalaisessa punk-skenessä marinoitunut kolmekymppinen kapinallinen Tino. Mies, joka näyttää vihansa ja raivonsa, mutta myös rakkautensa ja pasifisminsa peittelemättömästi. On hieno oivallus Hirvoselta, ettei hän lähde hiomaan arvaamattoman karpaasin kulmia.

Norjassa mellakoidaan pää veressä ja haastattelussakin hermot menee. Huulen sisäpuolelle on tatuoitu Fuck off. Tunteen palo on niin kova, että ajatukset pitää huutaa jäsentymättömästi. Argumentointi kulkee jossain liimapäisen punkfilosofian ja perustellun kapinan välimaastossa. Tino haluaisi rakkaansa kanssa pohjoiseen pois yhteiskunnan kahleista. Päätynään kuvaajana toimiva Hirvonen vangitsee hienosti rauhallisen Tinon oman klaaninsa kanssa. Pieni siili herättää vain helliä tunteita.

Tino kuoli tapaturmaisesti vain vuosi elokuvan kuvauksen jälkeen. Hirvosen puolituntinen taltio tärkeän kappaleen suomalaista punkkulttuuria. Tinon Unicef-bändi julkaisi vain yhden Käkimassaa-singlen. Se on nykyisin arvokas keräilyharvinaisuus. (OL)

Eino ja mä

(1998)

ohjaus käsikirjoitus ja kuvaus Pekka Uotila
leikkaus H.T. Partanen
ääni Janne Nurmimaa, K.J. Koski
tuotanto Alppiharjun Elokuva Oy
 26 min.

Olemme 2000-luvulla saaneet todistaa dokumentaarisen kerronnan omakohtaistumisen trendiä niin valkokankaalla kuin televisiossakin. Eräs 1990-luvun lopun muotovalioista tällä saralla on kuvaajanakin tunnetun Pekka Uotilan Eino ja mä, jossa ohjaaja pohtii sukunsa miesten kohtalaita neljän sukupolven ajalta.

Kuuma ja meluisa Bolivian yö. Miehen perhe odottaa koto-Suomessa. Ikävä purskauttaa mielen syvyyksistä muistoja omasta isästä, joka oli paljon työmatkoilla, kunnes lähti lopulta viimeiselle matkalleen. Isästä äidinisään kantavia muistoja kuvitetaan kaitafilmein ja Eino-pojan varttumista peilataan omaan kasvutarinaan. Pelko siitä,

että on perinyt kuvausinnon lisäksi jotain pahaenteisempääkin, kouraisee syvältä.

Eino ja mä oli vuonna 1998 Tampereen elokuvajuhlien suuria voittajia; se pokkasi sekä kotimaisen sarjan alle 30-minuuttisten elokuvien pääpalkinnon että Risto Jarva-palkinnon. Tuomaristo luonnehti elokuvaa seuraavasti: "Lapsuuden valoista ja varjoista nousee pelkojen ja unelmien kuvasto. Elokuva on löytänyt kielen, jossa tunteet tunnistuvat ja yksityinen muuttuu yleiseksi." (LH)

VIDEO- JA MEDIATAIDE

SU 10.9. KLO 10

Esineiden luonto

(1987)

ohjaus Eija-Liisa Ahtila, Maria Ruotsala
 10 min.

Eija-Liisa Ahtila on kansainvälisesti tunnetuin suomalainen kokeellisen elokuvan tekijä. Ura seitsemännen taiteen parissa alkoi videoteoksella Esineiden luonto, jonka Ahtila toteutti yhdessä kuvataiteilija Maria Ruotsalan kanssa. Ruotsala on sittemmin vakuuttanut omaäänisten näytelmäelokuvien tekijänä.

Kaksi nuorta naista istuvat kahvilan pöydässä. Naiset keskustelelevat esineistä, niiden luonteesta ja merkityksestä omassa elämässään, elämässä ylipäätään. He kilpailevat siitä, kumpi keksii enemmän tuotemerkkien nimiä.

Taustalla soi hiljalleen Strangers in the Night. Juuri sellaisia ihmiset ovat, muukalaisia esinemerren keskellä. Ihmiset tuntevat esineiden edustavat tuotemerkit paremmin kuin toisensa tai itsensä. Elämä on tehty mahdottomaksi ilman esineitä, ja esineet tehty mahdollisimman haluttaviksi. Esineet eivät ole enää vapaita, niihin on lyöty vankka kulutusyhteiskunnan leima. (HWR)

Stilleben - Milena's Journey

(1989)

ohjaus ja käsikirjoitus Marikki Hakola
kuvaus Raimo Uunila
leikkaus Raimo Uunila, Marikki Hakola
musiikki Kaija Saariaho
tuotanto Kaligari Oy / Marikki Hakola
 5 min.

Suomalaisen mediataiteen 1980-luvun läpimurtovaiheen pioneeri Marikki Hakolan teosten keskeisiin teemoihin kuuluu ihmisten välinen etäisyys ja sen taittaminen – tai vahvistaminen – viestiliikenteitse.

Tšekkitoimittaja ja kääntäjä Milena Jesenská päätyi kirjailija Franz Kafkan kanssa intensiiviseen ja intiimiin suhteeseen, joka toteutui enimmäkseen kaksikon kirjeenvaihdon muodossa. Kirjeitä Milenalle -kokoelmaan on kuitenkin säästynyt vain Kafkan viestejä, Milena ei pääse suoraan ääneen. Marikki Hakolakaan ei sanallista Milenan mieltä, vaikka olemmekin tiiviisti naisen matkassa. Ääniraitaa hallitsee Kaija Saariahon radiofoninen sävelteos Stilleben.

Suoraviivaista epookkia kaihtava teos on musiikin ja kuvan tutkielma tilassa olemisesta ja ajatuksen tempoillevasta liikkeestä. Wienin tai Prahin sijaan päädyimme öiseen Helsinkiin. Milena kirjoittaa herra Franz K:lle tiuhaan, mutta taittaa matkaa yksin. Mutta eikö hän silloinkin salakuljeta mukanaan ajatustensa kohdetta? (TR)

On the Threshold of Liberty

(1990)

ohjaus ja käsikirjoitus Heidi Tikka
11 min.

Heidi Tikan henkilökohtainen videotaide-essee alkaa hiljaisella kohtauksella, jossa sipulia kuoritaan, kunnes jäljellä ei ole mitään. Tämä on kuitenkin vasta verryttelyä ennen kielifilosofista matkaa syvemmälle hajoamiseen. Miten hajonnut kieli vastaa?

Tikan teos käsittelee paitsi kielellisen hallinnan menettämistä vieraassa kulttuurissa, myös välineen ja esityksen vieraannuttavaa voimaa. Toistettu kuva alkaa syödä itse itseään jokaisella toistokerralla. Tämä on videotaiteen memento mori, jota ovat kotimaisista tekijöistä sittemmin käsitelleet muun muassa myös Juha van Ingen ja Mika Taanila. Tikka tutkii eritoten, miltä tuntuu kokea kuvien ja kielen hajoaminen. Ennen kuin altistumme kohisevaksi kuluneelle kuvalle, vietämme hyvän tovin meitä järkähtämättömästi mutta lempeästi katsovan naisen seurassa.

Heidi Tikka lisää videotaiteelliseen eron olemuksen esittämiseen hypnoottisen toistaisen, pehmeän voice-overin, joka tuo vähäeleisessä kulmikkuuudessaan mieleen Gert-rude Steinin tai Samuel Beckettin tekstit. Ote hajoamisen hetkestä on tuomittu lipsumaan, se erkanee omaan erkanemiseensa. (TR)

Tänään

(1996)

ohjaus ja käsikirjoitus Eija-Liisa Ahtila
kuvaus Arto Kaivanto
äänisuunnittelu Kauko Lindfors
leikkaus Jorma Höri
lavastus Tiina Paavilainen
näyttelijät Tommi Korpela, Eliisa Korpijärvi
tuotanto Kristallisilmä Oy / Ilppo Pohjola
10 min.

Eija-Liisa Ahtila rajaa ylisukupolvisen tulehtuneisuuden tiiviiksi, mutta monikerroksiseksi lyhytelokuvaksi teoksessaan Tänään. Erikoisessa lähtöasetelmassa keski-ikäinen mies on ajanut metsätiellä puiden varjoihin asettuneen isänsä yli, ja miehen murhetta tarkkailee hänen sarkastinen teini-ikäinen tyttärensä.

Dramaattinen kuolemantapaus ja siitä seuraava syyllisyys ovat kuitenkin vain kehys isältä pojalle ja pojalta tyttärelle kulkeutuvalla pettymyksen ja halveksunnan ketjulle. "Isoisä oli vetäytynyt työelämästä, isä oli vetäytynyt elämästä", kuittaa Vera. Isä taas muistaa, miten hänen isänsä teki kaikkensa välttääkseen kosketusta.

Katkeruus ei kuitenkaan voi kannatella loputtomiin, seuraavien sukupolvien olisi päästävä yli edellisten epäonnistumisista ja murheista. Tytär heittelee uhmakkaasti palloa seinään, mutta toisessa osiossa kohtaamme hänet vanhana naisena, joka kuitenkin oli jäänyt vuosikymmeniksi varastoimaan pimeää "ylös hartioihinsa". Mutta kuten Ahtilan taiteessa aina, tämäkin voi olla vain yksi vaihtoehto monista. Palloa heittelevällä tytöllä on vielä mahdollisuus purkaa itsestään se viha, jonka isä on vain nielaissut, olla jäämättä varjoihin odottamaan kuolemaa. (TR)

Zoo

(2006)

ohjaus, käsikirjoitus ja leikkaus Salla Tykkä
kuvaus Samuli Saastamoinen
äänisuunnittelu Janne Jankeri
musiikki Max Savikangas
tuotanto Five Years Production Oy / Misha Jaari
12 min.

Katsominen, kuvaaminen, valta ja hallinta ovat Salla Tykän videotaiteen ydintä. Teoksessa Zoo nämä elementit kiepsahtavat pyörteeksi, joka johdattaa salaperäisen naisen syviin vesiin kesken eläintarharetken.

Zoo on olemukseltaan leimallisen elokuvamainen teos, sen silmäniskut Alfred Hitchcockin elokuville ovat ilmeiset Terhi Suorlahden näyttelemän päähenkilön huoliteltua kimnovakmaisuuutta ja Max Savikankaan bernard-herrmannilaista musiikkia myöten. Ilmeisyys kääntyy kuitenkin ilmeikkyydeksi ja yllättävyydeksi, sillä sanaton kerronta kantaa tehokkaasti pinnanalaiset jännitteensä. Raisu vesiurheilu rytmittää eläintarhakuvien hienovarais-ta uhkaavuutta.

Tykän kurinalaiset teokset ovat sekä kriittisiä että itsekriittisiä mietintöjä esittämisen ehdoista, välineistä ja tilankäytöstä. Nainen kuvaa eläimiä häkeissään, mutta joutuu itse eläinten - ja katsojan - katseen kohteeksi. Kontrolli näyttätyy vain vaivoin tukahdutettuna väkival-tana ja (itse)tuhona. Hallinnan harha ei riitä erottamaan meitä tarhaamistamme toisilajisista. (TR)

Wasteland

(2009)

ohjaus, käsikirjoitus ja leikkaus Elena Näsänen
kuvaus Evan Papageorgiou
äänisuunnittelu ja musiikki Kearon De Clouet
tuotanto Elena Näsänen
15 min.

Kuvataiteilija Elena Näsänen yhdistää "feministisiksi road movieiksi" kutsumissaan töissään perinteisen elokuvakeronnan ja kokeellisen videotaiteen elementtejä. 16mm-fil-mille kuvatessa Wastelandissa kohtaavat maskuliinisen viriiliyden linnakkeeksi mielletyn western-genren kuvasto, ekoaktivismiteema sekä videotaiteen avoin kerronta, jossa toiminnan motiivit jäävät katsojan tulkinnan varaan.

Viisi naista kohtaavat väreilevän kuumalla tasangolla ja aloittavat yhteisen taivalluksen. Määränpää on sanomat-ta selvä. Ovatko naiset tarinan hyviksiä vai lainsuojatto-mia? Ja kenen lakien mukaan? Painostavan helteisellä tasangolla tuntuu kaikuvan muinaisten sielujen vaiker-usta. Mihin naiset suuntaavat ja ketä he pakenevat? Yön tultua naiset saapuvat kohteeseensa. Narratiivista jännitettä huokuva äänimaisema tekee dialogin tarpeet-tomaksi. (LH)

DOKUMENTTIELOKUVA 2

SU 10.9. KLO 12

Kaksi enoa

(1991)

ohjaus ja leikkaus Kanerva Cederström
käsikirjoitus Kanerva Cederström, Leena Krohn
kuvaus Jyrki Arnikari
äänisuunnittelu Hannu Koski
tuotanto Tiedotustoimisto Murtovaara & Tenhunen Oy,
Netrum Oy
46 min.

Kaunisäänisen Paavon äiti olisi toivonut poikansa lähtevän opiskelemaan musiikkia, mutta Paavo päätyi isänsä jalanjäljissä ammattisotilaaksi. Vuonna 1941 Kanerva Cederströmin Paavo-enon rannikkopataljoona joutui ankaraan keskitykseen. Sen seurauksena kaatui, katosi tai hukkui moni mies. Hukkuneiden joukossa oli myös Paavo. Paavon äidin oli vaikea hyväksyä poikansa todella kuolleen, ja hataria perusteita tälle uskomukselle olikin. Cederströmin sukuun jäi elämään huhupuheiden ja mahdollisten havaintojen ruokkima toivo. Vähitellen Paavo kasvoi sukulaistensa muistoissa kahdeksi eri henkilöksi ja muuttui todelliseksi muistoksi myös heille, jotka eivät Paavo koskaan tavanneet.

Cederströmin palkittu dokumentti kietoo katsojan menetyksen, toivon ja muistamisen vaikeisiin teemoihin runollisesti väreillen. Mysteeriiin verhoutuva Paavo-eno on Cederstömin elokuvaesseen sydän, mutta elokuva kasvaa aihettaan suuremmaksi. Se sukeltaa kysymyksiin olemisesta ja olemassaolosta sekä sodan jättämästä jäljestä niihin, jotka eivät itse rintamalla taistelleet vaan kotona odottivat rakastaan kotiin. (MO)

Anteckningar från den vita staden /

Merkintöjä valkeasta kaupungista

(2011)

ohjaus, käsikirjoitus ja leikkaus Georg Grotenfelt
kuvaus Aleksandr Burov
ääni Sergei Mohskov
musiikki Sanna Salmenkallio
tuotanto Nostalgia Film / Georg Grotenfelt
53 min.

Gunnar Björling (1887 - 1960) oli suomenruotsalainen runoilija, jota pidetään 1920-luvun modernistisen runouden uranuurtajana. Hän oli lajityyppinsä keskushahmoja muun muassa Edith Södergranin ohella, mutta joutui aikanaan marginalisoiduksi sekä kielellisiä konventioita ekspressionismin ja dadan hengessä rikkoneiden runojensa että seksuaalisen suuntautumisensa vuoksi. Valikoitujen runojen ja aforismien ohella Björlingin ainoa kokonaan suomennettu runoteos, alun perin omakustanteena vuonna 1933 julkaistu Solgrönt, julkaistiin vasta vuonna 2015 nimellä Auringonvihreä.

Dokumentissa Merkintöjä valkeasta kaupungista ohjaaja Georg Grotenfelt seuraa runoilijan jalanjälkiä Helsingissä aina tämän Kaivopuiston kellariasunnolle saakka. Arkkitehtinäkin toimiva Grotenfelt kuvaa rakennuksia, merta, väyliä ja mielenmaisemia limittämällä Björlingin nykypäivänäänkin haastavat runot arkistomateriaaliin ja kirjailijan niukaksoon, jatkosodan pommituksissa kärsineeseen jäämistöön. Samalla ohjaaja pohtii muistin ja muistojen ajattomuutta ja tilallisia ulottuvuuksia. (LH)

LYHYET FIKTIOT

SU 10.9. KLO 14

M. A. Numminen meets Schubert

(1997)

ohjaus, käsikirjoitus ja leikkaus Claes Olsson
kuvaus Jyrki Arnikari
ääni Tero Malmberg
näyttelijät M.A.Numminen, Gustav Djupsjöbacka
tuotanto Kinoproduction Oy / Claes Olsson
4 min.

Kun M.A. Numminen esitti ensi kertaa Franz Schubertin serenadin Jatkoaika-ohjelmassa vuonna 1968, se aiheutti skandaalin Suomen kulttuuripiireissä, ja esiintymistä seurannut Schubert-levytys joutui soittokieltoon. Vajaa 30 vuotta myöhemmin Nummisen musiikkiesityksiä filmatisoinut Claes Olsson ohjasi lyhytelokuvan M.A. Numminen Meets Schubert, kun itävaltalaisen säveltäjän syntymästä oli kulunut 200 vuotta.

Videossa Numminen lipuu avoauton kyydissä laulaen Ständchen D 957 -serenadia Gustav Djupsjöbackan säestyksellä. Varhaisromanttiset naishahmot saavat seurakseen jumppaajia ja käteensä viuhkan sijaan moderneja kodinhoitovälineitä. Teoksen surrealistisen ilotteleva vire sai tällä kertaa myönteistä vastakaikua aina Itävallassa asti sekä eritoten Saksassa, jossa Nummisen suosio on ollut vakaata jo pitkään. Herra itse muistelee ARTE-kanavan reaktiota:

– Ehkä pari vuotta videon valmistumisen jälkeen olin ARTEn haastattelussa puhumassa jotakin Suomesta. Työryhmässä oli mukana ARTEn toimitusjohtaja Robert Eisenhauer. Hän kertoi minulle, että "Meets Schubert" oli niin suosittu tv-katsojien keskuudessa, että se piti esittää siinä vaiheessa pari kolme kertaa vuodessa uusintana.

(LH)

Punainen rantapallo

(1989)

ohjaus ja käsikirjoitus Juhana Manner
kuvaus Raimo Paananen
äänisuunnittelu Tero Malmberg
leikkaus Juhana Manner
musiikki Mick Hanlan
näyttelijät Mikko Kilpeläinen, Aino Ahokas
tuotanto Kinoproduction Oy / Claes Olsson
14 min.

Pieni poika viettää kuumaa kesäpäivää Hietaniemen uimarannalla ja tarkkailee ympäristöä. Ympäriällä häärää auringonottoa yrittävä pariskunta, piknikillä oleva perhe, lihaksiaan esittelevä bodari. Sitten on myös pieni punatukkainen tyttö (roolissa Aino Ahokas alias Aino Venna), jonka rantapallo karkaa aaltojen mukana ulapalle. Urheasti poika karkaa rantapallon perään, mutta pelastusoperaatio ei sujukaan niin yksinkertaisesti.

Juhana Mannerin lyhytelokuva on nostalginen tuokiokuva suomalaisesta kesäpäivästä. Se on lapsen silmin jäseneltyä todellisuutta, täynnä lukuisia havaintoja ja tuhansia yksityiskohtia, kompurointia rakkauden ensiaskelissa.

Punainen rantapallo toimii myös kuin dokumentaarisenä tallenteena 1980-luvun lopun hedonistisesta rantaelämästä, muistona hyvinvoinnin ajasta, ennen seuraavalla vuosikymmenellä alkanutta lamaa. (HWR)

Kaukana

(1996)

ohjaus ja käsikirjoitus Juha Rosma
kuvaus Timo Heinänen
äänisuunnittelu Kirka Sainio
leikkaus Tuuli Kuittinen
lavastus Marjaana Rantama
näyttelijät Juha Varis, Tomi Salmela, Ari Kyösti-Seppo, Jukka Rasila, Petri Manninen, Panu Vauhkonen
tuotanto Marko Röhr Productions Oy / Pauliina Valpas
11 min.

Eletään vuotta 1955. Suomen nyrkkeilymaajoukkue on ensimmäistä kertaa vierailulla Neuvostoliitossa. Edessä on suuri ottelu. Tilanne on jännittynyt. Selviääkö pieni Suomi-neito voittajana suurta Äiti-Venäijää vastaan. Juha Rosman ohjaama ja käsikirjoittama Kaukana on humoristinen katsaus 1950-luvun Suomen henkiseen ilmapiiriin. Hävityn sodan varjot kummittelevat edelleen taustalla. Jälleen kerran lähinaapuri ollaan valmiita kohtaamaan väkivaltaisessa kamppailussa. Mutta tällä kertaa kaikki on tehtävä ystävyyden, yhteistyön ja avunannon nimissä.

Vastustajaa ei elokuvassa nähdä, ainoastaan otteluvuoroaan jännittyneinä odottelevat nyrkkeilijät. Heidän kasvoilla korostuu se, mitä ihminen kaikkein eniten pelkää: tuntematonta. Jukka Rasila, Juha Varis, Panu Vauhkonen nähdään hermoherkkinä nyrkkeilijänuorukaisina. Timo Heinänen sävykäs mustavalkokuvaus tavoittaa ajan hengen. (HWR)

Kala

(2002)

ohjaus Jonathan Davies
käsikirjoitus Jonathan Davies, Leo Viirret
kuvaus Jyri Hakala
animaatio Sami Mäkinen, Markku Hyttinen
äänisuunnittelu Patrick Boullenger
leikkaus Jonathan Davies, Juha Vanhanen
näyttelijät Hannu Kivioja, Eeva Mustonen
tuotanto Vanilla Production Oy / Juha Vanhanen
12 min.

Brittiläisen Jonathan Daviesin veikeä lyhytelokuva on surrealismilla leikittelevä kertomus miehestä ja maljakko-kalasta. Näkökulma on jälkimmäisen. Tämä tarkkailee niin miestä kuin ikkunalaudalta ulospäin avautuvaa näkymää Helsingin Kallioon, vastapäisen kerrostalon ikkunoihin, ja niiden takana eläviin ihmisiin.

Kalan silmin ihmisten maailma näyttää kovin kummalliselta. Ihmiset ovat kuin vankeina omista koodistaan, kalliolaisissa yksioissa -- samalla tavoin kuin kala on ihmisten silmin vankina läpikuultavassa maljakossaan. Hannu Kivioja esittää kalan omistaja. Hän syö, ryyppää ja aukoo suutaan kuin kala kuivalla maalla. Mies taantuu alkueläimen tasolle, riisuu kaiken inhimillisyytensä. "Ihminen oli alkujansa kala", sanotaan. Juuri siitä Daviesin lyhytelokuva yrittää kertoa.

Kala edusti Suomea Berliinin elokuvajuhlilla lyhytelokuvien kilpailusarjassa vuonna 2003. (HWR)

Järvi

(2006)

ohjaus Maarit Lalli
käsikirjoitus Laura Arpalahhti
kuvaus Rauno Ronkainen
äänisuunnittelu Pasi Peni
leikkaus Harri Ylönen
musiikki Kepa Lahtinen
näyttelijät Elina Knihtilä, Pamela Tola
tuotanto Lasihelmi Filmi Oy / Jarmo Lampela
8 min.

Kaksi nuorta naista soutaa kesäyössä. Tupakkaa polttelevaa Mailista ärsyttää siskon tunteellisuus, Hennaa puolestaan itkettää. Hän on hukannut järveen jotain korvaamatonta: miehen, jota hän rakastaa. Onneksi kesäyössä on odottamatonta taikaa. Yön aikana korvaamaton muuttuu korvattavaksi, kun vene täyttyy kohtaamisista ja ihastuksista. Kesäyön kalpeassa valossa, kevyesti lainehtivalla järvellä onni voi odottaa pinnan alla, jos vain uskaltaa heittäytyä tunteilleen.

Vuonna 2006 Kettupäivien kunniaininnan saanut Järvi on hurmaavaan absurdi ja napakan komediallinen. Sopivasti vinksahaneessa järvimaisemassa Pamela Tolan ja Elina Knihtilän esittämät naiset ovat herkullisesti kuin tunne ja järki ruumiillistuneina samassa veneessä, mutta karikatyyrimäisyydestään huolimatta hahmoissa ja niiden nokittelussa on lämpöä ja syvyyttä. (MO)

Pieniä kömpelöitä hellydenosoituksia

(2015)

ohjaus Miia Tervo
käsikirjoitus Miia Tervo, Laura Immonen
kuvaus Päivi Kettunen
äänisuunnittelu Janne Laine
leikkaus Antti Reikko
musiikki Johannes Wist
lavastus Maria Ylätupa
näyttelijät Kati Vainionpää, Hannu-Pekka Björkman, Miitta Sorvali, Pirjo Lonka, Stig
tuotanto Mjolk Movies Oy / Mikko Tenhunen, Yrjö Nieminen
8 min.

Autossa soi hevi ja haisee pieru, ohjelmassa on retki autopesulaan, jälleen kerran. Vaivaantuneisuus on käsin kosketeltavaa. Eroperheen isän yritykset viihdyttää teini-ikäisen kynnyksellä keikkuvaa tytärtä tulevat sydäimestä ja menevät täysin hutiin. Mutta kun tulee hetki, jolloin tytär kaipaa kipeästi tukea, isä on turvana. Uuden ja jännittävän asian kohtaaminen on kuitenkin lopulta turvallisin yhtäessä. Kati Vainionpään ja Hannu-Pekka Björkmanin tytär ja isä ovat kaikessa kiusaantuneisuudessaan sydäntälämmittävä parivaljakko, ja Miitta Sorvalin esittämän avuliaan naisen tarjoama häpeilemätön valistuksen hetki auttaa ylittämään vaivaantuneisuuden rajoja.

Miia Tervon lyhytelokuva on sykähdyttävän inhimillinen ja tarkkanäköinen tarina toisen ihmisen kohtaamisesta ja hellyydestä. Naurun ja liikituksen täyttämä tarina näyttää kahden täysin erilaisen maailman välillä kulkevan lapsen kautta, miten monin tavoin rakkautta voi osoittaa pienin, arkipäiväisin elein. (MO)

KOKEELLISEN ELOKUVAN ERIKOISNÄYTÖS

KE 27.9. KLO 17

(Dis)Integrator

(1992)

*ohjaus Juha van Ingen
tuotanto Helsingin Elokuvapaja
4 min.*

Juha van Ingenin (Dis)Integrator on menetelmältään yksinkertainen: lyhyt sananvaihto Kurt Neumannin tieteiskauhuelokuvasta Kärpänen (The Fly, 1958) on kopioitu VHS-nauhurilla uudelleen ja uudelleen, niin että kerta kerralta heikkolaatuisempi kopio muuntuu lopulta tunnistamattomaksi. Muoto ja sisältö kuitenkin kasvavat oivaltavaksi pienpohdinnoksi audiovisuaalisen tallenteen olemuksesta.

Kohtauksessa tiedemies André selittää vaimolleen keksimänsä materiansiirtokojeen toimintaa vertaamalla sitä televisioon: televisiokamera hajottaa taltioimansa kuvan ja äänen elektronivirroiksi, jotka tv-vastaanotin taas kokoaa audiovisuaaliseksi lähetykseksi. "Niin, mutta tämä on eri juttu", Hélène protestoi. Todella onkin - tallentamalla tuhoamiseen sisältyy sekä kokoava että hajottava voima. Kärpänessä keksijä joutuu keksintönsä uhriksi - van Ingenin videossa André'n miesselitys hiutuu pois toisenlaisen välineen hampaissa.

(Dis)integrator on toiston ja eron väsytystaistelua. Lainatusta kohtauksesta tulee paradoksaalinen palimpsesti: kun katkelma kopioituu, jokainen uudelleenkirjoituskerta toisaalta vähentää jotain alkuperäisestä informaatiosta, toisaalta lisää siihen kohinaa. (TR)

Days

(2000)

*ohjaus Sami van Ingen
musiikki Petri Kuljuntausta
16 min.*

Sami van Ingenin Days alkaa ja päättyy kuviin tiikerinkalloista. Väliin mahtuu kokeellinen salapoliisitarina, jonka fokus liikkuu koko ajan. Mitä osuu valokeilaan? Länsimainen elämäntapa mainoskuvien virtana, talous, urheilu, kulutus, seksi. Ylellisyystuotteeksi vieraantunut luontosuhde, paljaat jalat rullaamassa leopardintaljaa lattialla.

Van Ingenin video kuvaa luontoa fetišsinä - tai tarkemmin: luonnon fetišöimisen tapoja. Petri Kuljuntaustan elektroninen musiikki vahvistaa mysteerin ja harhailun tuntua. Varsinkin eksoottisen luonnon arvaamattomuutta voi mystifioida, mutta yhtä lailla nämä mysteerit alistetaan kohteiksi: nähtävyyksiksi, metsästysaaliiksi, luokiteltavaksi, mitattavaksi, laputettavaksi. Kulttuurimme näyttäytyy kuoleman kulttuurina, jolla on lähinnä sortoa tuomisinaan.

Onko vaihtoehtoja? Hallinnasta hellittäminen, tuntuu teos ehdottavan. (TR)

Popcorn

(2011)

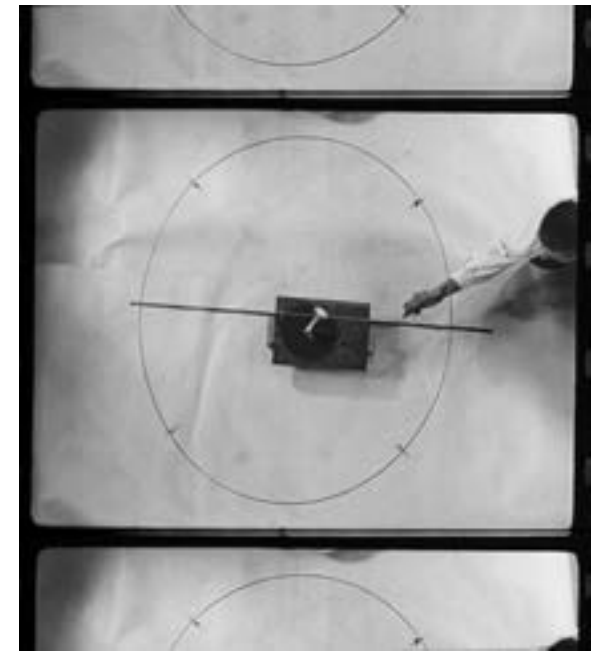
*ohjaus kuvaus äänisuunnittelu leikkaus Liisa Lounila
musiikki Nu Science
5 min.*

Videotaiteilija ja valokuvaaja Liisa Lounela rakensi yksinkertaisen neulanreikäkameran, joka ottaa kerralla 528 kuvaa. Sillä hän tallensi kokeellisen elokuvansa Popcorn käyttäen hyväkseen ajan pysäyttävää time slice -tekniikkaa.

Näemme kuvassa liikkumattoman joukon ihmisiä, jotka heittävät toistensa päälle paukkumaissia. Neulanreikäkameran ottamat kuvat näytetään perä jälkeen liikkuvana kuvana. Näin syntyy vaikutelma siitä kuin pyörittäisiin hitaasti paikallaan jököttävän kohteen ympäri.

Popcorn hahmottaa ajan ja tilan suhdetta toisiinsa, mutta toimii myös kiinnostavana kommentina elokuvan katsomisesta. Maailman kuuluisimman leffaevään mukaan annettu nimi viittaa suoran elokuvissa käymisen kokeemukseen, eli itse katsomistahtumaan.

Paukkumaissia ei Popcornissa nautita katsomisen lomassa vaan viskellään holtittomasti. Näin Lounela haluaa elokuvallaan ikään kuin haastaa perinteiset katsomistotumukset. (HWR)

Fysikaalinen rengas

(2002)

*ohjaus ääni leikkaus Mika Taanila
kuvaus Jussi Eerola
musiikki Mika Vainio
5 min.*

Suomessa tehtiin 1940-luvun lopulla fysikaalinen koe, jonka tarkoitus on jäänyt epäselväksi. Koe tallennettiin kuitenkin filminauhalle. Tästä materiaalista Mika Taanila on leikannut viisiminuuttisen elokuvan.

Fysikaalinen rengas muodostuu yhdestä, suoraan ylhäältä päin otetusta kuvasta. Keskellä kuvaa on epämääräinen laatikko, jonka keskellä oleva viisari alkaa pyöriä. Laatikon ympärillä oleva ohut rengas reagoi aktiivisesti viisarin liikkeisiin.

Kyseessä on hyvin paljon tekijänsä näköinen kokeellinen elokuva, joka on kuitenkin haastava kaikessa yksinkertaisuudessaan. Kuvassa oleva laite on kuin elävä organismi, teknologinen väline, joka herää henkiin. Tunnelman syntymiseen vaikuttaa paljon myös Mika Vainion elokuvaa varten säveltämä aavemainen musiikki.

Fysikaalinen rengas edustaa Taanilalle tyypillistä utopistista taidetta, jossa elokuva ja installaatio yhdistyvät. Alkuperäisen vision mukaan Fysikaalinen rengas on tarkoitettu esitettäväksi näyttelytilaan neljälle seinälle, niin että katsoja itse seisoo teoksen keskellä. (HWR)

Snadeja stooreja stadista 1-3

(2008)

ohjaus Seppo Renvall ja Maija Saksman
musiikki Aslak Christiansson
12 min.

”Talkkari skruudaa balkkanii, talkkari dokaa valkkarii”. Aslak Christianssonin sanoittaman laulun kertosäe jää soimaan päähän. Laulu kertoo vallilalaisesta talkkarista, joka hoitaa työnsä, mutta jolle myös kuppi maistuu.

Snadeja stooreja stadista on Seppo Renvallin ja Maija Saksmanin kokoelma kokeellisia musiikkivideoita, jotka perustuvat Christianssonin lauluihin. Ne kertovat talkkareista, taksikuskeista ja muista hiljaisista puurtajista.

Renvallin ja Saksmanin rosoisessa kuvakerronnassa kaikuvat helsinkiläisen työväenluokan muistot menneiltä vuosikymmeniltä, kaupunkielämän psykedeelisyys, torien ja kadunkulmien elämää nähneet pinnat. Musiikin läpi puskee esiin rautatiekiskojen kitinä. Snadeja stooreja stadista ovat kauniin haikea kunnianosoitus pääkaupungillemme.

”Ja taas satelee. Stadi heräilee. On harmaata. Lätäköt katuvaloissa kauniisti kimaltelee”. (HWR)

Roo

(2003)

ohjaus, käsikirjoitus, kuvaus, äänisuunnittelu ja leikkaus
Rikard Lassenius
tuotanto Garage Graphics
10 min.

Rikard Lasseniuksen Roo on monitaiteinen kuvaus ihmishdekriisin aiheuttamasta kipuilusta. Teos on osa Lasseniuksen sarjaa, jossa hän on sovittanut nykyrunoutta videotaiteeksi. Roon tekstimateriaalina on Tatjana Brandtin samanniminen runo (2001).

Rakoilevaa rakkautta kuvataan runossa kehollisin kielikuvin, kun taas kuva ja ääni ovat sähköisesti virittyneitä. Signaali säröilee niin kuvassa kuin ääniraidalla, matkaa taitetaan myös hälyisessä metrossa. Kuvastoltaan Roo laataa paljon vastakkaisiin tunnelmiin: valkoisuuteen hitaasti nykivinä kiehkuroina hitaasti hajoavien mustetahrojen seuraaminen on meditatiivinen hengähdystauko, kun taas lopussa katsoja joutuu kasvokkain nuoren naisen raivon ja uupumuksen kanssa.

Ruotsinkielisen runon englanninkielisen käännöksen lausunta sulautuu intensiiviseen äänisuunnitteluun saumattomasti, kuin vakaana pohjasävelenä, joka pysyy vaikka tunnelmat ja tempo vaihtelevat. (TR)

Archipelagos (Navigating the Tides of Time)

(2013)

ohjaus IC-98
20 min.

Visa Suonpää ja Patrik Söderlund perustivat vuonna 1998 Turussa taiteilijaryhmän Iconoclast, jonka nimi lyhentyi sittemmin muotoon IC-98. Tuottelias ja taiteellisesti tinkimätön ryhmä on palkittu muun muassa kuvataiteen valtionpalkinnolla vuonna 2009, ja se edusti Suomea Venetsian Biennalessa vuonna 2015 installaatiolla Tunnit, ajat, iäisydet (Hours, Years, Aeons). Ryhmän installaatioissa klassinen lyijykynäpiirrostekniikka ja digitaalinen animaatioteknologia yhdistyvät vaikuttavan immerssiiviksi elämyksiksi.

Archipelagos: Navigating the Tides of Time ja sen sisarteokset sijoittuvat maailmaan, jossa ihminen on töpännyt lopullisesti ja luonto ottanut vallan. Katastrofin jälkeen jäljellä on vain villinä vellova meri, jolla elämän rippeistä kyhätyt lautat keikkuvat avuttomina. Teoksesta voi vetää yhtymäkohtia niin Géricault'n maalaukseensa ikuistamaan epäonnisen Méduse-fregatin lauttaan kuin nykypäivänä Välimerellä päivittäin käytäviin selviytymis-taisteluihin. Alun perin kolmikanavaisesta synkronoidusta installaatiosta nähdään Orionissa valkokangasversio. (LH)

DOKUMENTTIELOKUVAN ERIKOISNÄYTÖS 1

LA 30.9. KLO 16.30

Pixadores / Tuulensiippaajat

(2014)

ohjaus ja käsikirjoitus Amir Escandari
kuvaus Peter Flinckenberg
äänisuunnittelu Patrik Strömdahl
leikkaus Søren B. Ebbe
musiikki Michel Wenzer
tuotanto Helsinki-Filmi Oy / Miia Haavisto
85 min.

Tuulensiippaajat alkaa varjoista, spray-maalin suihkeen ja poliisiauton sireenien keskeltä. Salailun takaa löytyy joukko pixadoreja: saopaloalaisia nuoria miehiä, jotka luovat taidettaan kaupungin seiniin lakia pakoillen. Köyhistä olosuhteista tulevat ja yhä niissä elävät taiteilijat haluavat maalaamalla käydä sotaa epäoikeudenmukaisuutta vastaan ja tuntea vapautta. Yhtä tärkeää on ystävyys ja yhteisöllisyys. Cripta Djanin, Ricardon, Williamin ja Biscoiton elämää pixaçõn parissa seurataan Sao Paolon kujilta Berliinin biennaaliin, jossa pixaçõn anarkistisuus tulee esiin entistä vahvemmin. Samalla ystävyyskin joutuu koetukselle.

Escandarin dokumentti avaa ikkunan Sao Paolon mielenkiintoiseen alakulttuuriin, mutta myös neljän yhteiskunnan hylkimän miehen sieluun ja elämään. Nämä miehet eivät ole sankareita tai roistoja, vaan ihmisiä kaikkine säröineen, vahvuuksineen ja heikkouksineen. Intiimissä mustavalkoisessa kuvassa pixadorien rikoksia ei kaunistella, mutta tilaa saavat myös pixadorien haaveet: oma talo, työ tai hyvänä isänä oleminen. Uhon alta löytyy suuri tarve tulla nähdyksi ja hyväksytyksi. (MO)

Hyppääjä

(2000)

ohjaus, käsikirjoitus ja leikkaus PV Lehtinen
kuvaus Jyri Hakala
äänisuunnittelu Sakari Salli
lavastus Minna Jauho
tuotanto Cineparadiso Oy / PV Lehtinen
21 min.

Helge Wasenius on lentänyt ilmojen halki 66 vuoden ajan. Hän ei tarvitse lentääkseen lentokonetta, hyppytorni ja allas riittävät. Uimahyppääjä Wasenius oli moninkertainen Suomen-mestari, kisasi olympialaisissa kahdesti ja voitti pellehyppyjen Euroopan-mestaruuden. Uskallus ja oman intohimon löytäminen ruumiillistuvat PV Lehtisen intiimissä ja runollisessa henkilökuvassa uimahypyn taiturista. Mustavalkoisen kuvauksen ja musiikin kietoutuessa täydellisesti yhteen katsojakin voi lähes haistaa kloorin ja tuntea ilmavirran ja kesäaurion. Lyhytdokumentti on myös kaunis muistutus ihmiskehon kätkeyvästä uskomattomasta voimasta.

Hyppääjä oli Tampereen elokuvajuhlilla historiallinen voittaja: elokuva vei mukanaan Grand Prix'n, alle 30-minuuttisten elokuvien pääpalkinnon sekä Risto Jarva -palkinnon. (MO)

DOKUMENTTIELOKUVAN ERIKOISNÄYTÖS 2

KE 4.10. KLO 17

Hetket jotka jäivät

(2005)

ohjaus ja käsikirjoitus Pia Andell
kuvaus Martta Ypyä, Ragnar Ypyä (kaitafilmit)
äänisuunnittelu Kirsi Korhonen
leikkaus Pauliina Punkki
musiikki Pessi Levanto
tuotanto Of Course my Films / Pia Andell
50 min.

"He varmaan ajattelivat, että näin elämä menisi: he eläisivät yhdessä ja työskentelisivät yhdessä", toteaa Marjatta, Martta ja Ragnar Ypyän tytär. Maineikkaan arkkitehti-pariskunnan – toisilleen Mirri ja Y – onnelliseen eloon tulee kuitenkin muutos talvisodan puhjettua. Talvisodan alkaessa Neuvostoliitto pommitti Viipuria ja Y:n vastuulla oli suunnitella sodan tuhojen korjaukset. Mirri odotti vauvaa ja lähti esikoisensa Marjatan kanssa lisälmeen pommituksia pakoon.

Pia Andell punoo herkün kuvan Ypyöiden elämästä käyttäen Mirrin ja Y:n kuvaamia kaitafilmejä vuosilta 1938-49 sekä näiden kirjeenvaihtoa sodan aikana. Parin kuvaamat kaitafilmit rakentavat filmille kaksi maailmaa: rauhan ajan onnelliset hetket perheen kanssa tanssien ja halailien, toisena hetkenä sodan runtelemat rakennukset ja pommitukset. Herkkä, paikoin vereslihaihin kirjeenvaihto rakentaa sillan näiden maailmojen välille, ja dokumentti on elävä katsaus arkeen sodan aikana sekä Mirrin, Y:n että Marjatan näkökulmasta. Mirrin ja Y:n kirjeenvaihdosta paistaa läpi rakkaus ja kaipuu, mutta myös vaikeudet ja säröt käyvät ilmi. Mirrin ja Y:n tarinan keskiössä ei ole sota, vaan se, miten elämä jatkaa kulkuaan myös sen aikana. (MO)

Ihmeellinen viesti toiselta tähdeltä

(1998)

ohjaus kuvaus leikkaus Veli Granö
tuotanto Tarantella Zoom
30 min.

Meidän maailmamme on paha paikka. Jollain toisella tähdellä kaikki voisi olla paljon paremmin. Tämä on johtajuus- ja rakenteena Veli Granön puolituntisessa scifidokumentissa. Päähenkilö on amerikansuomalainen avaruussukkulain-sinööri Paavo Rahkonen. Hänen isänsä joutui aikoinaan vuoden 1918 tapahtumien todistajaksi. Tämä on muokannut paljon myös pojan ajattelua.

Pienestä pitäen Paavo on ollut kiinnostunut avaruudesta ja raketeista. Hänen unelmissaan on rakentaa alus, jolla voisi lentää avaruuteen, ja löytää planeetta, jossa ihminen saisi elää kaikessa rauhassa.

Mustavalkoisen, vahvasti tyyliteltyyn dokumentin nerous on siinä, että se ei missään vaiheessa aseta kyseenalaiseksi päähenkilönsä suunnitelmia. Itse asiassa maailman pahuudesta kärsivä ja paremmasta tulevaisuudesta jossain muualla haaveileva Paavo vaikuttaa paljon fiksumalta kuin moni niin sanottu järkevä ihminen. (HWR)

AVEK

AUDIOVISUAALISEN
KULTTUURIN
EDISTÄMISKESKUS

HIETANIEMENKATU 2
00100 HELSINKI
09 4315 2350

WWW.KOPIOSTO.FI/AVEK
TWITTER @AVEKFI
FACEBOOK @AVEKFI